

KLAGANDE

Jaktkritikerna, 802441-4370

MOTPART

Länsstyrelsen i Värmlands län

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Luleås dom den 8 juli 2022 i mål nr 1151-22,
se bilaga A

SAKEN

Skyddsjakt efter varg

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och upphäver länsstyrelsens
beslut.

YRKANDEN M.M.

Jaktkritikerna yrkar att beslutet om skyddsjakt upphävs och anför bl.a. följande. Länsstyrelsen har inte visat vilken individ som utfört angreppen. Skyddsjakt ska vara selektiv och det måste fastslås vilken individ som är skadegörande. Allvarlig skadenivå har inte uppnåtts, eftersom endast två angrepp skedde under år 2021, varvid en jakthund skadades vid ett tillfälle. Den 8 januari 2022 skadades en jakthund och den 20 juni 2022 hittades en död nötkalv som av länsstyrelsen bedömdes kan ha dödats av varg. Viltskadecenters kriterier är inte uppfyllda eftersom länsstyrelsen inte har kunnat visa vilken individ som är skadegörande. Angreppen har vidare inte skett inom en kort tidsperiod.

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Utifrån revirgränsen från gångna inventeringssäsonger bedömer länsstyrelsen att skadorna orsakats av varg ur samma familjegrupp – Forshagareviret. Varg är ett flockdjur som i regel jagar i grupp. Att ta reda på exakt vilken individ som orsakat skadan genom att samla in saliv från varg är alltid svårt, oavsett vilken art som angripits. Då hundar angripits är det inte ens möjligt. Länsstyrelsen har dock besiktat skadorna och bedömt att samtliga har orsakats av varg. Eftersom det skett fyra vargangrepp inom Forshagareviret inom nio månader har vargarna angripit tamdjur och hundar mer än genomsnittsreviret.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tidpunkten för den aktuella skyddsjakten har passerat. Kammarrätten anser att Jaktkritikerna ändå har ett berättigat intresse av att få saken prövad.

Den första frågan kammarrätten har att ta ställning till är om länsstyrelsen visat att det vid tidpunkten för beslutet fanns behov av skyddsjakt för att

förhindra att allvarlig skada på boskap eller annan egendom skulle uppstå genom angrepp från de aktuella vargarna.

Enligt vad som är upplyst i målet finns en vargflock bestående av ett vargpar med deras avkomma i Forshagareviret. Kammarrätten saknar anledning att ifrågasätta att det är en eller flera vargar ur det aktuella reviret som vid två tillfällen bitit jakthundar vid löshunds jakt, vid ett tillfälle jagat en hund vid sådan jakt och vid ett tillfälle dödat en nötkalv. Såvitt framkommit dödades kalven i en hage utan rovdjursavvisande stängsel. Kammarrätten noterar att angreppen är utspridda över nio månader.

Skador som är en normal affärsrisk och skador som förekomsten av en viss art normalt leder till och som den enskilde bör tåla är enligt kammarrättens mening inte att betrakta som allvarlig skada (jfr Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skyddsjakt, rapport 6568, s. 16 och Kommissionens Vägledning om strikt skydd för djurarter av gemenskapsintresse enligt habitatdirektivet, C[2021] 7301). I Viltskadecenters riktlinjer 2021-04-01, som länsstyrelsen har hänvisat till i sitt beslut, rekommenderas när angreppen inte kunnat knytas till en grupp av vargar och inte en specifik varg, skyddsjakt i bl.a. följande fall. För att förebygga angrepp på tamdjur, efter fyra eller fler angrepp i samma vargrevir under en tolv månaders period. För att förebygga angrepp på hundar, efter fyra eller fler angrepp i samma vargrevir under en tolv månaders period. Kriterierna syftar till att avliva vargar som angriper tamdjur respektive hundar oftare än genomsnittsvargen på grund av att vargarna är mer benägna att angripa sådana djur än andra vargar eller för att de har etablerat sig i ett område med särskilt hög täthet av fårbesättningar eller där det oftare jagas med löshund. I de områden där de flesta vargrevir finns i dag inträffar vanligen noll till två vargangrepp på hundar respektive tamdjur per revir och år.

Det finns inga uppgifter i målet om att det i det aktuella området jagas oftare med löshund eller att det finns en särskilt hög täthet av boskap.

För att det ska vara fråga om allvarlig skada, och inte sådan skada som får tålas, och skyddsjakt ska kunna beviljas mot en inte närmare bestämd individ ur en flock krävs enligt kammarrättens mening följande. När det inte finns några uppgifter om löshundsjaktens utbredning i området eller tätheten av besättningar med tamdjur krävs att de aktuella vargarna är benägna att angripa hundar eller tamdjur oftare än genomsnittsvargen. Det är länsstyrelsen som ska visa att så är fallet. För den bedömningen kan t.ex. Viltskadecenters riktlinjer tjäna som vägledning. De lokala förhållandena är dock av stor betydelse för bedömningen.

Kammarrätten konstaterar att det enbart skett ett angrepp på boskap under den aktuella tolv månadersperioden. Enbart efter ett sådant angrepp kan inte vargarna i den aktuella flocken anses mer benägna att angripa tamdjur än genomsnittsvargen. Det förhållandet att det rör sig om ett dödat nötkreatur kan, enligt kammarrättens mening, inte i sig innebära att det rör sig om risk för allvarlig skada eftersom det inte talar för att vargen är mer benägen att angripa tamdjur (jfr däremot Naturvårdsverkets skrivelse Skyddsjakt varg, ärendenr NV-04623-15, s. 52). En sådan bedömning är inte heller förenlig med Viltskadecenters riktlinjer 2021-04-01.

Vad gäller de tre tillfällena då varg angripit respektive försökt angripa jakthundar gör kammarrätten följande överväganden. Vid löshundsjakt i områden där varg förekommer finns en risk att varg skadar jakthundar. Några närmare uppgifter om hur stor löshundsjakten i det aktuella området är finns inte i målet. Endast tre angrepp på hundar under sådan jakt är enligt kammarrättens mening därmed inte tillräckligt för att göra bedömningen att de aktuella vargarna är benägna att angripa hundar oftare än genomsnittsvargen. Det framgår varken av Viltskadecenters riktlinjer eller något annat material i målet att det förhållandet att en varg angriper jakthundar under löshundsjakt i sig talar för att den skulle vara benägen att angripa inhägnade tamdjur eller vice versa.

Sammantaget anser kammarrätten således att länsstyrelsen inte visat att vargarna i Forshagareviret är mer benägna att angripa jakthundar vid löshunds jakt eller tamdjur än andra vargar. Därmed är inte kriteriet att förhindra allvarlig skada på boskap eller annan egendom i den mening som avses i 23 a § första stycket 3 jaktförordningen (1987:905) uppfyllt. Redan på den grunden har länsstyrelsen saknat fog för sitt beslut. Överklagandet ska därmed bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Jessica Lovén
kammarrättsråd
ordförande

Carl Johan Fahlander
kammarrättsråd

Johannes Gäverth
kammarrättsråd
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2022-07-08
Meddelad i Luleå

Mål nr
1151-22

KLAGANDE

1. Föreningen Nordulv, 875003-6868
2. Jaktkritikerna, 802441-4370
3. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPART

Länsstyrelsen i Värmlands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut den 22 juni 2022, dnr 218-5558-2022, se bilaga 1

SAKEN

Skyddsjakt efter varg enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Länsstyrelsen i Värmlands län beslutade om skyddsjakt efter en varg i del av Karlstads kommun, med jakttid från den 22 juni 2022 till och med den 3 augusti 2022. Länsstyrelsen förordnade även att beslutet ska gälla utan hinder av att det överklagas. Detaljer, villkor och skäl för beslutet framgår av bilaga 1.

Jaktkritikerna, Föreningen Nordulv och Svenska Rovdjursföreningen yrkar att beslutet upphävs. De har också yrkat inhibition, vilket förvaltningsrätten avslagit. Jaktkritikerna och Rovdjursföreningen har överklagat förvaltningsrättens beslut att neka inhibition till Kammarrätten i Sundsvall, som inte beviljat prövningstillstånd (mål nr 1760-22 och 1820-22).

PARTERNAS INSTÄLLNING

Jaktkritikerna framför bl.a. följande. Beslutet strider mot jaktförordningen och art-och habitatdirektivet, och uppfyller inte de högt ställda kraven för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art. Det ska noteras att länsstyrelsen i skyddsjaktbeslut den 27 januari 2022 beslutade om skyddsjakt på en varg i reviret Forshaga. Förvaltningsrätten biföll då klagande föreningars talan. Länsstyrelsen överklagade domen och kammarrätten har ännu inte avgjort ärendet. I nu aktuellt beslut vidgår länsstyrelsen att det endast var tre incidenter i det tidigare skyddsjaktbeslutet. Nu anförs en fjärde incident från 20 juni 2022 då en nötkalv bedöms ha dödats av varg. Liksom två av de tidigare anförda incidenterna är det endast antaganden. Det krävs ett mer gediget underlag för att uppfylla kriteriet allvarlig skada. Inget av kriterierna för skyddsjakt är uppfyllt. Det är oproportionerligt och orimligt att under rådande förhållanden besluta om skyddsjakt. Varje varg är mycket betydelsefull och alla bedömningar ska göras utifrån försiktighetsprincipen.

Nordulv framför bl.a. följande. Jakten är inte selektiv när vilken varg som helst får skjutas. Skadorna som redovisas har skett under en 10 månaders period och kan inte betraktas som frekventa. Att utlysa skyddsjakt på ett rödlistat djur för att främja en hobby som jakt är inte förenligt med EU-direktivet. Om det ska jagas med lös hund i reviret så måste andra åtgärder vidtas som t.ex. skyddsväst på hunden. Länsstyrelsen har inte bevisat att denna jakt skulle innebära att angrepp på hundar eller tamdjur upphör. Tvärtom kan den innebära att skador på tamdjur ökar om ett alfadjur dödas och resten av flocken får svårare att fälla t.ex. älg. Då tar vargar lättare byten, såsom får, som inte går bakom rovdjursavvisande stängsel vilket är ett effektivt sätt att skydda djur. Jakt ska beviljas restriktivt och alla andra möjligheter prövas först.

Rovdjursföreningen framför bl.a. följande. De omständigheter som anförs av länsstyrelsen är till största del samma som i ett tidigare mål som kammarrätten i Sundsvall ännu inte har prövat. Det föreligger således *litis pendens*, vilket åberopas i första hand. Rovdjursföreningen anför samma omständigheter som i mål nr 193-22. Det enda som tillkommit är ett angrepp på en kalv. Det saknas underlag som visar att skadan orsakats av varg. I andra hand åberopas att förutsättningarna för skyddsjakt inte är uppfyllda. Endast ett fall har dokumenterats av länsstyrelsen där en hund har besiktigats och skadan kunnat härledas till varg. Inget av de andra fallen har lett till besiktning med konstaterat vargangrepp. Det ifrågasätts hur länsstyrelsen ska kunna veta att man skjuter rätt varg. Rovdjursföreningen anser att syftet med beslutet inte kommer att uppnås och att det inte finns något problem att lösa. Så länge hundar släpps ut lösa i vargrevir kommer vargen att försvara sitt revir. Det är ett helt naturligt beteende hos en vargflock och beror inte på någon enskild varg. Risker är uppenbara att flocken splittras om ett alfadjur skjuts. Då kan problemindivider skapas för t.ex. tamboskapsägare. De angrepp som länsstyrelsen åberopar har inte skett inom en kort tidsperiod. Om vargtiken skjuts bort kommer valparna inte att överleva.

Länsstyrelsen anser att överklagandena ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Ett beslut om skyddsjakt efter varg får meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste ske i syfte att bl.a. förhindra en allvarlig skada, särskilt på boskap eller annan egendom, eller att skydda vilda djur. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat (23 a och b §§ jaktförordningen).

Ovanstående bestämmelser utgör ett införlivande av motsvarande artiklar i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Beslutande myndighet har bevisbördan för att förutsättningar finns för undantag. Beslut ska vara noggrant och tillräckligt motiverade och undantagen ska tillämpas restriktivt (C-342/05 *Kommissionen mot Finland*, punkt 25). De måste också stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (C-76/08, *Kommissionen mot Malta*, punkt 57 och 64). Principen om proportionalitet uttrycks i Naturvårdsverkets riktlinjer (2012, rapport 6568) för beslut om skyddsjakt, s 12, som att ju större negativ påverkan ett beslut om skyddsjakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda. Samtidigt bör en mindre strikt bedömning kunna göras i de fall jakten har liten eller ingen effekt på populationen.

EU-domstolen har i avgörandet C-674/17 *Tapiola* uttalat att artikel 16.1 i direktivet under vissa förutsättningar kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som tillåter dödande av individer som tillhör de arter har strikt skydd

i art- och habitatdirektivet (punkt 32). Fallet gällde stamvårdande jakt (licensjakt) men flera av principerna som fastslogs är tillämpliga också för skyddsjakt. Målen med ett beslut om skyddsjakt ska anges på ett klart, tydligt och underbyggt sätt och hänsyn ska tas till upprätthållande av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå (Kammarrätten i Sundsvalls dom den 5 oktober 2020 i mål nr 1614-20 m.fl. och *Tapiola* punkt 41 och 59). All jakt på strikt skyddade arter måste ske selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (artikel 15 och 16.1 art- och habitatdirektivet, jfr *Tapiola* punkt 80).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda. Det ankommer på länsstyrelsen att visa detta.

Allvarlig skada

Det stämmer som Jaktkritikerna och Rovdjursföreningen framfört att i förvaltningsrättens mål nr 193-22, med samma parter som i förevarande mål, grundas länsstyrelsens beslut på delvis samma händelser vilka gällde flera angrepp på jakthundar under säsongen 2021/22. Förvaltningsrätten upphävde det beslutet och länsstyrelsen överklagade domen till kammarrätten, som ännu inte avgjort målet.

Utöver dessa angrepp på jakthundar har det nu tillkommit att en nötkalv dödats i Barsjötorp. Kalven besiktigades av länsstyrelsen och dess död bedömdes ha orsakats av varg, vilket förvaltningsrätten inte ser skäl att misstro. Länsstyrelsen har även bedömt att samtliga angrepp mest troligt har orsakats av vargar som tillhör Forshagareviret. Naturvårdsverket har tidigare anslutit sig till Viltskadecenters rekommendationer att det i normalfallet bör vara rimligt att bevilja skyddsjakt om ett angrepp sker på nötboskap på grund av de omfattande

kostnaderna för sådana angrepp, samt ansett att det kan finnas skäl att besluta om skyddsjakt även om inte en specifik varg kunnat identifieras om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda (Naturvårdsverkets beslut från den 9 november 2015, NV-06851-15). Enligt förvaltningsrätten medför den dödade nötkalven att omständigheterna i nu aktuellt mål har förändrats jämfört med förhållandena vid tiden för förvaltningsrättens prövning i mål nr 193-22.

Länsstyrelsen har också i sitt beslut hänvisat till den stundande älgjakten, vilket Nordulv särskilt invänt mot. Förvaltningsrätten delar Nordulvs uppfattning att hänsyn till älgjakt inte ensamt kan läggas till grund för ett beslut om skyddsjakt. Det är dock en omständighet som kan vägas in i bedömningen eftersom älgjakt enligt förvaltningsrätten utgör ett sådant ekonomiskt och kulturellt behov och lokalt särdrag som hänsyn får tas till (artikel 2.3 art- och habitat-direktivet och *Tapiola* punkt 25).

Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att länsstyrelsen har gjort sannolikt att skyddsjakten är ägnad att förhindra allvarlig skada på andra djur vilka har betydelse för människor i området. Skäl saknas för ingripande mot beslutet på denna grund.

Gynnsam bevarandestatus

Jaktområdet är beläget i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet där nästan hela den svenska vargstammen för närvarande är koncentrerad. Länsstyrelsen har angett att Värmlands län hade 14 dokumenterade föryngringar av varg den senaste inventeringssäsongen. Det saknas skäl att ifrågasätta länsstyrelsens uppgift att Värmland med god marginal uppnår miniminivån av varg för länet (jfr Naturvårdsverkets beslut den 9 maj 2019, NV-01525-18). Det har inte heller framkommit att det förekommer någon genetisk viktig varg i eller nära det aktuella jaktområdet eller att den beslutade skyddsjakten av något annat skäl skulle hota vargens bevarandestatus på varje sig lokal eller nationell nivå.

Förvaltningsrätten anser att skyddsjakt efter en varg i detta fall inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Skäl saknas för ingripande mot beslutet på denna grund.

Annan lämplig lösning

Bedömningen av om det finns annan lämplig lösning måste utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det ska alltså inte vägas in att det eventuellt varit lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede (jfr Kamrarrätten i Stockholms dom den 14 februari 2014, mål nr 3854-13 m.fl.). Utifrån den kombination av risker för andra djur, som ligger till grund för beslutet, anser förvaltningsrätten att det inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt. Skäl saknas för ingripande mot beslutet på denna grund.

Övriga förutsättningar för beslutet och slutsats

Den beslutade skyddsjakten gäller ett begränsat område. Jaktområdet avgränsas i norr vid Molkom och Blombacka, varför det nybildade reviret Forshyttan inte berörs. Det innefattar området kring Norra Barsjön, där dödandet av en nötkalv och skadande av en jakthund skedde. Det avgränsas i söder vid Skattkärr och Väse. Endast en vargindivid får skjutas.

Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att beslutet är selektivt och proportionerligt. Det är också strikt kontrollerat utifrån villkoren för hantering, rapportering m.m. som framgår av beslutet. Det föreligger inte heller litis pendens eftersom det överklagande beslutet i förvaltningsrättens mål nr 193-22 avsåg skyddsjakt under en annan period.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsens beslut uppfyller de krav som ställs på beslut om skyddsjakt. Det saknas skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot beslutet. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Rebecca Larsson
förvaltningsrättsfiskal

I avgörandet har även nämndemännen Stefan Brandlöv, Laila Lundgren Sundström och Alice Videkull deltagit.

David Munck har föredragit målet.

Beslut

1 (13)

Datum

2022-06-22

Ärendebeteckning

218-5558-2022

Länsstyrelsen

Kungörelsedelgivning

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ
H3:9

INKOM: 2022-06-28
MÅLNR: 1151-22
AKTBIL: 3

Beslut om skyddsjakt efter varg i del av Karlstads kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 23 a och b § jaktförordningen (1987:905) att ge tillstånd till skyddsjakt efter en (1) varg inom det område som framgår av kartan i beslutet (samt i bilaga 2).

Syftet med jakten är att förebygga skador på jakthundar och tamdjur.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 § jaktförordningen att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att skyddsjakten får bedrivas från motordrivet fordon.

Länsstyrelsen medger med stöd av 9 § jaktförordningen att skyddsjakten får ske hela dygnet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen att jakten får ske på annans jaktområde.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Villkor

Länsstyrelsen beslutar att nedan angivna villkor ska gälla för jakten enligt detta beslut. Jakt som inte följer villkoren i beslutet sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

När får jakten bedrivas?

- Skyddsjakt är tillåtet från och med beslutsdatum till och med 3 augusti 2022.
- Skyddsjakten får genomföras hela dygnet.

- Länsstyrelsen avlyser jakten när en (1) varg påskjutits utan att falla, eller fällts. Om eftersök visar att påskjutet djur är oskadat beslutar Länsstyrelsen om fortsatt jakt inom den tid beslutet gäller.
- Länsstyrelsen äger rätt att omedelbart avlysa jakten om förutsättningarna för skyddsjakt förändras eller om jaktförhållandena förändras på ett sådant sätt att jakten inte kan genomföras i enlighet med gällande bestämmelser samt villkoren i detta beslut.

Var får jakten bedrivas?

Skyddsjakt får ske inom angivet område enligt kartan (finns även i bilaga 2). Jakt får ske på annans mark.

Figur 1: Jaktområdet avgränsas mestadels av väg samt vid strandkanten till sjöarna Molkomssjön och Gapern.

Jaktmetoder och jaktmedel

- Länsstyrelsen utser jaktledare. Jaktledaren utser efter samråd med Länsstyrelsen de personer som får jaga med stöd av detta beslut.
- Skyddsjakten ska genomföras i samråd med Länsstyrelsen som även på lämpligt sätt följer genomförandet. Jaktledaren ska kunna redogöra för vilka personer som deltagit vid varadera jakttillfälle.
- Jaktledaren ska innan jakten inleds informera samtliga jägare om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.
- Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna i 11 och 14–16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) om begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen samt om ammunition klass 1 för kulgevär vid jakt efter varg.
- Med stöd av 18 § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att hundar får användas under denna skyddsjakt inom det aktuella skyddsjaktområdet. Länsstyrelsen rekommenderar att högst 2–3 hundar som förföljer samma varg används samtidigt. Temperatur och risk för onödigt lidande för såväl hund som varg ska beaktas.
- Varg får med stöd av 21 § jaktförordningen sökas från motordrivet fordon inom jaktområdet. Det innebär att sökande från motorfordon får ske även på vägar/skogsbilvägar för fastställande av djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att skjuta eller förfölja varg från motorfordon.
- Länsstyrelsen beslutar med stöd av 23 § jaktförordningen att skjutvapen får transporteras på motordrivet fordon till och från, samt inom det aktuella området för skyddsjakt. Vapnen ska då vara nedpackade utan ammunition i vapnens patronläge eller magasin.
- Länsstyrelsen beslutar att belysning får användas med stöd av 15 § jaktförordningen.

Vilka djur får fällas?

- En (1) varg får fällas oavsett kön och ålder.

Anmälan om fälld eller påskjuten varg

- Jaktledaren ska omedelbart anmäla till Länsstyrelsen på överenskommet sätt när en varg fällts eller påskjutits.

Hantering av fälld varg

- Fälld varg besiktigas av länsstyrelsens besiktningspersonal. Besiktningen dokumenteras på särskilt anvisad blankett. Flådd helkropp samt referensprov i form av hudbit tas omhand av länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt. Skinnet ska chipmärkas av länsstyrelsen och tillfaller därefter jakträttshavaren. Jakträttshavaren ska erhålla kopia av besiktningsprotokollet.
- Om jakträttshavaren så önskar kan denne ansöka om återtag av andra delar av djuret, t.ex. skallen. För att detta ska vara möjligt måste detta meddelas Länsstyrelsens besiktningspersonal omgående som noterar detta i besiktningsprotokollet.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter varg ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen.

Rapportering av skyddsjakt

Efter avslutad skyddsjakt ska jaktledaren inkomma med en kortfattad redogörelse för hur jakten bedrivits. Redogörelsen ska ha inkommit senast en vecka efter avslutad skyddsjakt.

Beskrivning av ärendet

Den 27 januari 2022 fattade länsstyrelsen beslut (218-436-2022) om skyddsjakt i området. Beslutet överklagades och förvaltningsrätten upphävde beslutet (mål 193-22) med motivering att länsstyrelsen med enbart tre dokumenterade incidenter där varg varit inblandade inte kunde bedöma att det fanns en fortsatt risk för allvarlig skada.

Förvaltningsrätten upphävde Länsstyrelsens beslut med motiveringen att Viltskadecenters rekommendationer inte tillämpats på rätt sätt.

Länsstyrelsen överklagade Förvaltningsrättens dom (218-1184-2022) till Kammarrätten men har ännu inte fått något besked i målet (455-22).

Den 20 juni 2022 skedde ytterligare ett vargangrepp, denna gång i Barsjötorp. Detta innebär att det nu skett fyra angrepp inom Forshagareviret vilket bekräftar att Länsstyrelsens bedömning, och tillämpning av Viltskadecenters rekommendationer, vid

skyddsjaktbeslutet i januari 2022 var relevant. Länsstyrelsen har därför fattat ett beslut om skyddsjakt på eget initiativ.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall.

Länsstyrelsen bedömer omfattningen av skador och olägenheter, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits, samt vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenheter som finns. Länsstyrelsen bedömer om annan lämplig lösning än skyddsjakt finns samt beaktar vargpopulationens utveckling i landet som helhet. Länsstyrelsen bedömer även om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Risk för allvarlig skada

I bedömningen om skyddsjakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada utgår Länsstyrelsen från Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skyddsjakt samt Viltskadecenters rekommendationer. För att skälet ska anses vara uppfyllt krävs att det är sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa. I de fall skadan redan nått en allvarlig nivå ska det också vara sannolikt att skadan förvärras ytterligare genom förnyade skador. Beroende på situation kan det vara relevant att beakta följande faktorer:

- Omfattningen på redan uppkomna skador
- Hur lång tid skadorna pågått
- Tidsintervall mellan skadetillfällena
- Tid till dess skadorna kan förväntas upphöra för jakt-/betessäsongen
- Erfarenheter från tidigare säsong

I fråga om stora rovdjur bör risken för att ett flertal upprepade angrepp på tamdjur eller bigårdar inträffar inom en begränsad tidsperiod och i ett geografiskt avgränsat område ligga till grund för bedömningen av om skäl föreligger. Med begränsat tidsperiod avses ett års tid. Länsstyrelsen använder sig av Viltskadecenters tumregler för angrepp på hundar: Länsstyrelsen anser att skyddsjakt kan beviljas om något av nedanstående kriterier uppfyllts under de senaste tolv månaderna:

- Minst fyra dokumenterade angrepp av samma varg/par/familjegrupp på tamdjur
- Minst tre (dokumenterade angrepp på hund av samma varg/par eller fyra dokumenterade angrepp på hund av samma familjegrupp

Länsstyrelsen har inom aktuellt område dokumenterat följande incidenter mellan varg och hundar/tamdjur:

- 19 september 2021, NV om Bosjön, Filipstads kommun:
Skadad jakthund.
Skadan besiktades av Länsstyrelsen och bedömdes vara orsakad av varg.
- 8 oktober 2021, Glumserud, Karlstads kommun:
Jakthund jagades av varg, med hjälp av § 28 jaktförordningen kunde vargen skrämmas iväg och angreppet avbrytas.
Händelsen rapporterades till Länsstyrelsen utifall vargen var träffad, men vid eftersöket konstaterades vargen oskadd. Ingen hund besiktades då hunden undkom skador.
- 8 januari 2022, Gillermyren, Karlstads kommun:
Skadad jakthund.
Skadan besiktades av Länsstyrelsen. Skadan bedömdes vara orsakad av varg
- 20 juni 2022, Barsjötorp, Karlstads kommun:
Död nötkalv.
Kalven besiktades av Länsstyrelsen. Kalvens död bedöms ha orsakats av varg.

Länsstyrelsen bedömer med anledning av ovanstående incidenter/angrepp att fortsatt risk för allvarlig skada föreligger, samtliga incidenter/angrepp bedöms av Länsstyrelsen ha orsakats av samma familjegrupp, Forshagareviret. Även påverkan på möjligheterna att bedriva älgjakt på ett effektivt sätt och därmed uppnå målsättningarna med älgförvaltningen har vägts in i bedömningen om risk för allvarlig skada.

Allmän hälsa och säkerhet

Det är inte onormalt att vargar, liksom andra vilda djur, syns nära människor, tamdjur och bebyggelse alla tider på dygnet. Det kan däremot vara oönskat av människor som bor och vistas i områden där vargar relativt ofta syns. Länsstyrelsen bedömer inte att dessa vargar orsakar en risk för allmän hälsa och säkerhet.

Förebyggande åtgärder

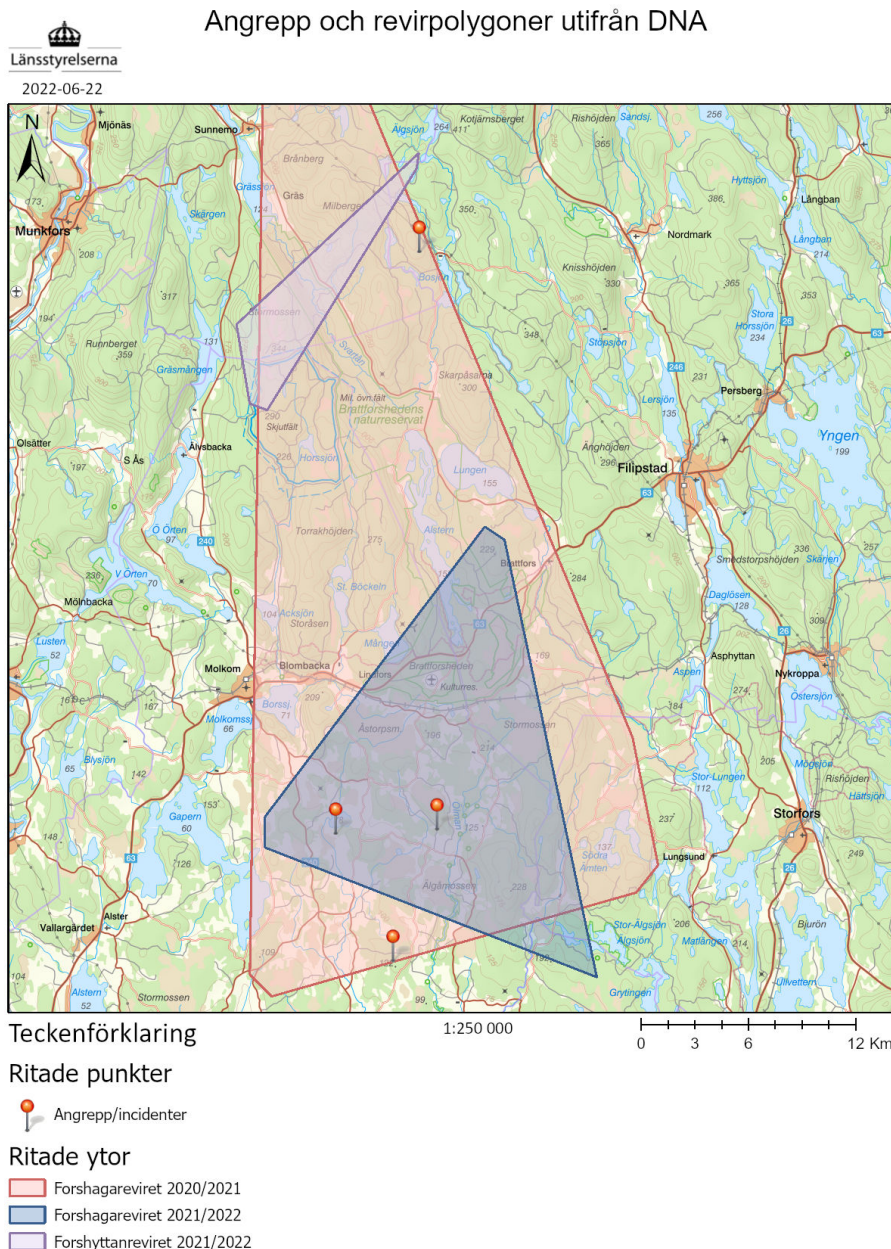
När det handlar om vargangrepp på lösa hundar är dessa svåra att förebygga. Rekommenderade förebyggande åtgärder är att söka av vägar i jaktområdet efter färska spårtecken och spillning för att om möjligt

kunna undvika att hund konfronteras med varg under jakt. Det finns även olika typer av skyddsvästar för hund vars syfte är att skydda hunden vid rovdjursangrepp. Det är möjligt att ansöka om bidrag till inköp av sådan skyddsväst hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har mottagit ansökningar om bidrag till skyddsvästar från personer som jagar i området.

Gällande tamdjur är rovdjursavvisande stängsel den förebyggande åtgärd som bedöms ha bäst effekt i nuläget. Fårbesättningar löper en större risk för angrepp och prioriteras därför när det gäller ansökningar av bidrag till anläggning av rovdjursavvisande stängsel.

Skadegörande individ

I området som omfattas av skyddsjakt har vargangrepp på tre hundar och en nötkalv konstaterats sedan 19 september 2021.

Under senaste inventeringssäsongen fann man ett nybildat par (Forshytanreviret) i den nordligare delen av forshagarevirets revir som det såg ut inventeringssäsongen 2020/2021. Dock finns ett DNA-prov från tiken (G29-21) i det nybildade reviret insamlat i närheten av Tyngsjö (Dalarnas län) den 6 december 2021. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att reviret bildats efter det att angreppet den 19 september skedde och att det mest sannolikt är varg från forshagareviret som orsakat angreppet.

Sammanfattningsvis bedömer länsstyrelsen att samtliga angrepp mest sannolikt orsakats av vargar tillhörande forshagareviret.

Påverkan på gynnsam bevarandestatus

Den senaste inventeringen visar att vargpopulationen i Sverige är ca 460 individer. Referensvärdet på 300 vargar är därmed uppnått med god marginal. I Värmland dokumenterades 14 föryngringar under senaste inventeringssäsongen. Värmland som har en miniminivå på 7,5 föryngringar har därmed med god marginal uppnått länets miniminivå. Ingen varg i reviret är heller att betrakta som genetiskt värdefull (immigrant eller F1).

Om man likt licensjakten ska gå på det mellersta rovdjursförvaltningsområdets miniminivå på 28,5 föryngringar så är även det med god marginal uppnått då 40,83 föryngringar noterades inom förvaltningsområdet senaste inventeringssäsongen. Skyddsjakt efter en varg bedöms inte påverka vargens gynnsamma bevarandestatus, varken på nationell eller regional nivå.

Andra lämpliga lösningar

I det aktuella fallet bedöms det i nuläget inte finnas någon annan lämplig lösning än skyddsjakt.

Samlad bedömning

Vid en samlad bedömning kommer länsstyrelsen fram till att det finns en fortsatt risk för allvarlig skada på hundar och tamdjur inom området som är större än i normalfallet. Detta baseras på de fyra angrepp och incidenter som dokumenterats inom området det senaste året. Länsstyrelsen bedömer att ingen annan lämplig lösning finns än skyddsjakt i syfte att minska risken för fortsatta skador i området. Länsstyrelsen bedömer inte heller att skyddsjakten påverkar vargens gynnsamma bevarandestatus med hänvisning till det senaste inventeringsresultatet. Därför kan skyddsjakt efter en (1) varg beviljas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har, med stöd av 24 a § jaktförordningen, beslutat (dnr NV-00303-20) om överlämnande av rätten att besluta om skyddsjakt efter björn, lodjur och varg till samtliga länsstyrelserna i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Beslut om skyddsjakt kan fattas med stöd av 9, 9 b, 18, 21, 23, 23 a, 23 b och 24 b §§ jaktförordningen. Länsstyrelsen måste då även beakta skyddsreglerna i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn måste också tas till artikel 9 i Bernkonventionen.

Enligt 15 a § jaktförordning (1987:905) får Naturvårdsverket eller, om beslutet fattas av länsstyrelsen, länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet att vid jakt använda belysning utöver vad som är tillåtet enligt 14 §, om det är fråga om skyddsjakt, licensjakt eller annan jakt som avses i 31 § första stycket.

Enligt 21 § jaktförordning (1987:905): Utöver vad som följer av 20, 20 a och 20 b §§ får den myndighet som beslutar om jakten i det enskilda fallet besluta om undantag från förbudet i 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) i fråga om jakt efter björn, varg, järv, lo, utter, valar och fladdermöss samt när det är fråga om jakt som avses i 24 § eller 31 § första stycket i denna förordning. I övriga fall får länsstyrelsen besluta om sådana undantag. Om flera län är berörda och det är länsstyrelsen som beslutar om undantag, prövas frågan av länsstyrelsen i det län där huvuddelen av marken är belägen. I fråga om vilda fåglar, björn, varg, järv, lo, utter, bäver, mård, iller, skogshare, vikare, valar och fladdermöss samt i fråga om andra vilt levande djurarter som har markerats med N, n eller F i bilagan till artskyddsförordningen (2007:845) får undantag medges endast om:

1. det inte finns någon annan lämplig lösning,
2. upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras, och
3. undantaget behövs för att en sådan begränsad jakt som avses i 23 c § ska kunna genomföras eller behövs av något sådant skäl som anges i 23 a § eller 31 första stycket denna förordning.

Som framgår av 23 a § jaktförordning (1987:905) ska följande förutsättningar vara uppfyllda för att skyddsjakt ska kunna medges: Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt som avses i 23 b, 24, 25 och 29 §§ meddelas

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Enligt 24 d § jaktförordning (1987:905): I ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttshavaren. När beslut om jakt meddelas enligt 23 b eller 23 d § får myndigheten även medge undantag från 31 § första stycket jaktlagen (1987:259) och, när det gäller skyddsjakt, också medge att jakten bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 59 § jaktförordning (1987:905) får Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Information

Länsstyrelsen rekommenderar att man fortsättningsvis rapporterar incidenter som ev. kan komma att ligga till grund för framtida skyddsjaktsansökningar, t.ex. incidenter där man skrämt vargar som jagar jakthundar.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Bengt Falemo med vilthandläggare David Höök som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Patrik Hallberg medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Karta

Du kan överklaga be slutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Värmland antingen via e-post; varmland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 27 juli 2022. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

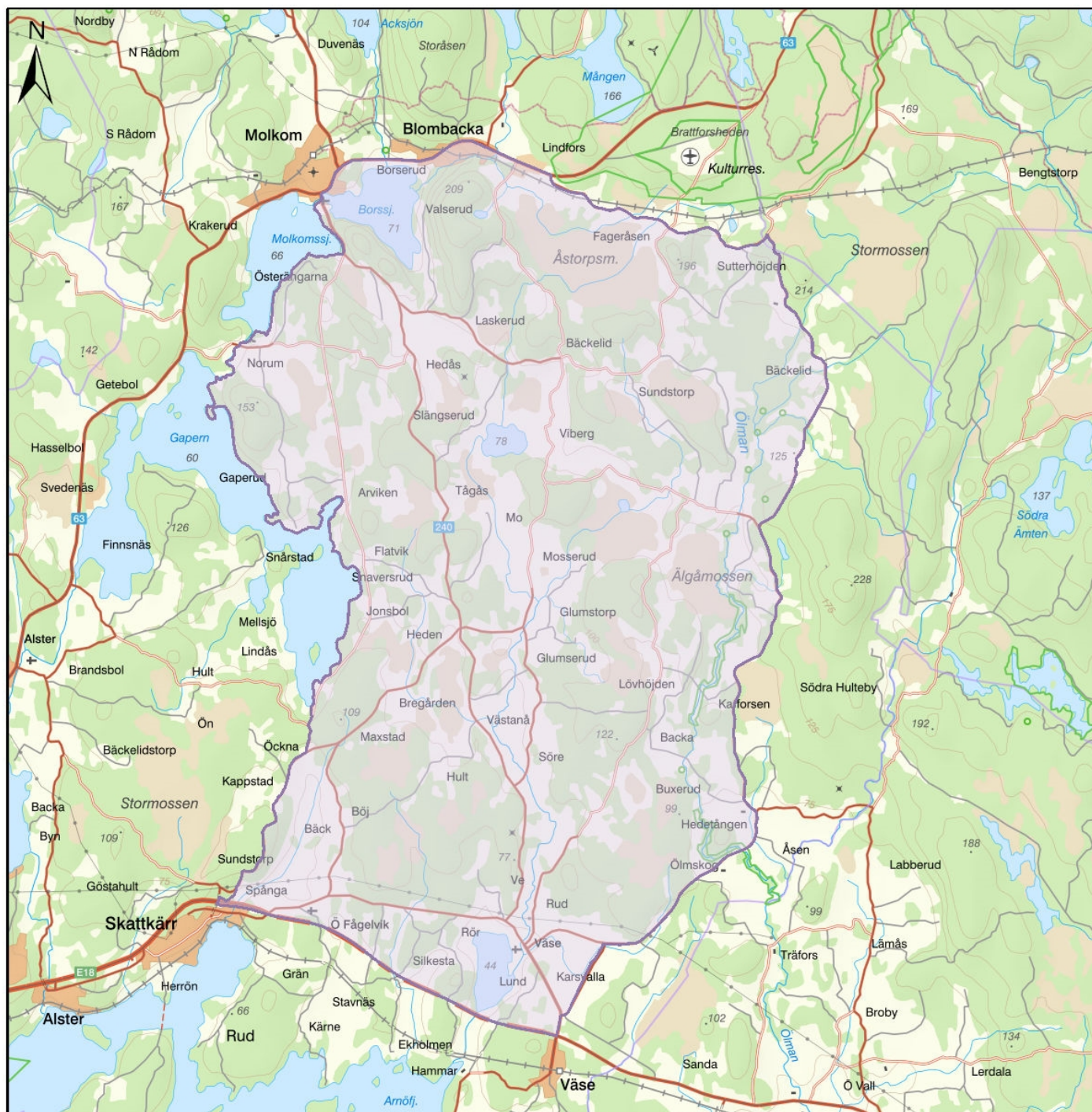
Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, varmland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 70 00. Ange diarienummer 5558-2022.

2022-06-22

Jaktområde

Teckenförklaring

Jaktområde

Figur 2: Jaktområdet avgränsas mestadels av väg samt vid strandkanten till sjöarna Molkomssjön och Gapern.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.